

Fattigdom, ulighed og skat af Joachim Ohrt Fehler, www.fehler.dk 2017.

Skat: *Progressiv skat* er når ens skatteprocent stiger jo mere man tjener, altså at de rige betaler en højere skatteprocent. *Flad skat* er når alle betaler samme procent i skat. *Regressiv skat* er når de rigeste betaler en lavere procentsats end de fattigere, f.eks. vil et fast beløb i skat udgøre en mindre procentdel af riges indkomst.

Absolut fattigdom: Defineres som en indkomst så lav, at selv de mest basale menneskelige eksistensbehov ikke kan dækkes. Eksempelvis FN's og Verdensbankens fattigdomsgrænse på 1 \$ om dagen, hvor det i andre lande skal justeres efter købekraft så det svarer til den varemængde man kan købe i USA for en dollar.

Relativ fattigdom: Fattigdom ses i forhold til andre altså som ulighed. I Danmark er den økonomiske fattigdomsgrænse afgjort af følgende: 1. En disponibel indkomst efter skat og inkl. overførselsindkomster, der i 3 på hinanden følgende år er under den kritiske indkomstgrænse på 50 procent af medianindkomsten. Derudover justeres for delte udgifter når flere bor sammen. 2. Familiens formue er under 100.000 kr. pr. voksen (2010-priser) og 3. personen er ikke studerende eller deler husstand med studerende over 17 år. Derudover suppleres de sociale indikatorer, der påvirker en persons risiko for fattigdom og social eksklusion som fx tilknytning til arbejdsmarkedet, uddannelsesniveau eller social arv. EU arbejder med en relativ fattigdomsgrænse på 60% af medianindkomsten, hvor man dog kun taler om at man er i fare for at være fattig.

Budgetmodellen: Her opgøres alt det som skønnes nødvendigt for at leve på minimalt acceptable vilkår. Derefter udregnes det hvad prisen vil være og dette udgør så fattigdomsgrænsen. Eksempelvis benyttes denne metode i USA og i Københavns kommune.

Lorenz-kurven: En kurve, der beskriver uligheden i fx en indkomst- eller formuefordeling i et samfund eller i verden. Kurven viser den kumulerede fordeling i et koordinatsystem. Ved en helt ligelig fordeling vil kurven følge en diagonal; ved en meget ulige fordeling vil kurven følge førsteaksen og sent hæve sig.

Gini-koefficient: Graden af ulighed udregnes med gini-koefficient. Den udtrykkes typisk som fra 0, som er fuldkommen lighed, til 1, som er at en person/husstand ejer alt (alternativt fra 0-100). Gini-koefficienten er defineret som arealet mellem diagonalen og lorenzkurven divideret med arealet af trekanten under diagonalen med x-aksen som den ene side.

Laffer-kurven: Den liberalistiske økonom Athur Laffer argumenterer på følgende måde. Hvis skatten er på 0% bliver skatteprovenuet 0. Hvis skatten er på 100% vil ingen arbejde og skatteprovenuet bliver også 0. Et sted imellem 0% og 100% skat er der en optimal skat hvor skatteprovenuet bliver højest muligt. Et argument er at hvis skatten er lavere vil folk arbejde mere og derved betale skat af et større beløb. Et andet argument er at lav skat resulterer mindre sort arbejde. Dette benyttes ofte som argumenter for at nedsætte skatten og især marginals-katten (skatten på sidst tjente krone). Antagelsen er at økonomiske incitamenter har stor effekt på adfærd.

Modsat vil keynesianske økonomer argumentere for at økonomiske incitamenter ikke nødvendigvis har så stor en effekt som Laffer mener. De er uenige i at folk nødvendigvis er villige til at arbejde mere hvis skatten er lavere. Måske vil nogen arbejde mindre da de nu har råd til det samme for færre arbejdstimer. Andre arbejder bare en fuld tid uanset skatten. Sort arbejde vil uanset en lavere skat stadigvæk være meget profitabelt. Sidst kan man heller ikke forudsæ formen på lafferkurven og derved kan det optimale punkt let ligge meget længere til højre end Laffer påstår.

